

Ivar Utne, 02.03.2007 12:26; sist retta 19.02.2014
Framstillinga her bygger på mine tolkingar av reglene.

PERSONNAVNLOVEN, § 6 1. ledd

§ 6 1. ledd gjelder endring av skrivemåter nærmere norsk uttale eller skrivemåter og til skrivemåter som er mer kjent i utlandet. (Tall i parenteser nedenfor gjelder antall etternavnsbærere i Norge pr. 1.1.2007, henta fra <http://www.ssb.no>.)

Til skrivemåter nærmere uttale eller rettskriving

Det har blitt mulig å endre etternamn slik at det kommer nærmere vanleg uttale av navnet eller til moderne rettskriving. Dette kan en gjøre uten hensyn til om en ønsker et navn som er beskytta (§ 6).

Det vil i praksis si å endre fra gammel til ny skrivemåte, f.eks. frå W til V, TH til T (retta 19.2.14), fjerning av stum H o.a. Eksempler på endring av slike bokstaver er namneledda *Wang-* til *Vang-*, *-seth* til *-set* og navnet *Dahl* (11653) til *Dal* (126).

I mange tilfeller vil det også si å endre fra enkel til dobbel konsonant.

Det kan vere endringer fra det frie *Opheim* (1392) til det beskytta *Oppheim* (101), fra det beskytta *Langbak* (14) til det beskytta *Langbakk* (85).

Når en skal godkjenne endring med grunnlag i uttale, er det en forutsetning at det er uttalen av etternavnet slik bærerne bruker det. Det må for eksempel ikke være slik at de ønsker å endre uttale samtidig. (Her kommer jeg ev. tilbake til eksempler.)

Endring til en skrivemåte nærmere skriftspråket innebærer at det skal være en skrivemåte for det samme ordet eller leddet som er grunnlag for det aktuelle leddet i navnet. (Her kommer jeg ev. tilbake til eksempler.)

Denne regelen gjør det mulig endre bare fra gamle til moderne skrivemåter, og ikke fra moderne til gamle. Dersom en ønsker å endre til gamle, må en kunne dokumentere tilknytning etter reglene i § 4 dersom navna en ønsker er beskytta. En kan ev. endre til nye etternavn etter reglene i § 3 3. ledd, eller til frie navn etter § 3 1. ledd. Endring fra Å til AA kan gjøres etter regelen om internasjonale navneformer § 6 1. ledd 2. punktum (= 2. setning), slik det er omtalt nedenfor.

Til skrivemåter kjent i utlandet

Dessuten kan en endre fra æ, ø og å til bokstaver som er lettere å bruke i andre land. Det dreier seg bare om endringer til bokstaver innenfor bokstavene a-z, som tilsvarer det engelske alfabetet og blir mest brukt i internasjonal standardisering. Det dreier seg for eksempel ikke om endringer til ä og ö. (Omtale av regler for hvilke bokstaver og tegn en kan få i navn, vil bli omtalt under et annet punkt.)

I forarbeida til loven blir det gitt eksempler, og bare for endring til AE, OE og AA. Jeg tolker det slik at også vanlig omskriving til A og O bør kunne godkjennes etter denne regelen.

Det dreier seg altså om endringene:

Æ til AE eller A
Ø til OE eller O
Å til AA eller A

Med denne regelen kan en for eksempel endre fra *Ytterøy* (28) til *Ytterøey* eller *Ytteroy*.

Regelen gjør det også mulig å endre fra moderne til eldre skrivemåte, som fra det beskytta *Åreskjold* (103) til det beskytta *Aareskjold* (154), *Nedreås* (34) til det beskytta *Nedreaas* (49).